

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Henr. Ioh. Nepom. Crantz S.C.A. Maiestat. Consiliar.
Institut. Med. Et Mater. Medic. Vindob. Profes. Pub. Ord.
Acad. Imp. Nat. Curios. Et Societ. Botan. Flor. Sodal.
Materiæ Medicæ Et Chirurgicæ ...**

Crantz, Heinrich Johann Nepomuk

[Wien], 1765

[Ex vegetabilibus.]

urn:nbn:de:gbv:45:1-10189

CLASSIS QUINTA
ADSTRINGENTIUM.

F R U C T U S .

Imminuti omnes, acerbi, vel etiam ex sua indole austriusculi, austeri fructus, ad hanc classem revocantur. Cum enim illa, quæ fibrillis nimis flaccidis, requisitam conciliant elasticitatem, maiorem fere contrahendi potentiam, roboratis & fortibus vero rigiditatem inducunt nimiam, AD STRINGENTIA dicantur, patet hos huius classis esse.

USUS MEDICUS roborans, compingens: sylvestrium fructuum decoctorum gargarisma, relaxatæ uvulæ medetur, ut & tumentibus a muco faucibus, maxime melle dilutum: immoderata in etiam compescunt alvum, & solida omnia relaxata firmant.

ACACIÆ Germanicæ fructus *Offic. Pruni Sylvestris Botanicorum. Classis Naturalis Calyciflorarum. Germ. Heckschlehen. Gallis Prunelles. Anglis Sloe.*

PRUNUS *spinosa foliis lanceolatis.* Fructus ova-tus, ex cœruleo nigricans, acidissimus, subausterus, nonnullis melle conditur, in officinis exsiccatur. Decotto radicis curatam videt febrein quartanam, cortici Peruviano non obedientem NEBEL *Agr. N C. Vol. X. Florum acaciæ pleniorem, & saturatiorem infusio-*

sionem in fero lactis, alvum leniter ducere, & in subiectis tenuioribus magnæ laudis esse, HOFFMANN, *de praest. Med. Domest.* Cortex radieis spiritui vini infusus, calculosis mirabiliter medetur, si bis de die pro una dosi cochlear unum sumatur, IDEM *ibid.*

USUS MEDICUS fructuum, seu recentium, seu exsiccatorum, etiam vino infusorum, in laxitate primarum viarum, dysenteriis biliosis, præstans. Folia amara, styptica, ad unciam dimidiā cocta, gargarisma, in vacillatione dentium, in angina aquosa, addito melle efficax, concedunt. Flos laxans alibi dicetur.

PRÆPARATA. *Succus acaciæ nostratis insipifatus*, drachmæ dimidiæ, vel unius pondere, sumitur interne: externe chirurgis multum ad pluriima utilis. *Aquæ acaciæ ex floribus*, alvum laxat, ita & *Syrupus*.

ARBUTI Offic. Botanicor. Classis Pauci-flam: Germ. Arbusen. Gallis. Arboux. Anglis. Straw-berry.

ARBUTUS caule erecto, foliis glabris, serratis, baccis polyspermis. Frago fere similis fructus, crassior, sphæricus, carnosus, ante maturitatem flavus, dein rubens, in quinque loculaamenta, foeta feminibus oblongis, dividitur. Nec in cibum in mensis, nec in medicamentum in officinis, hodie recipitur, primus mortalium cibus. Ausleram tamen virtutem habet, & ad eadem, ad quæ priora, valere posset.

USUS MEDICUS vix ullus.

BER.

BERBERIS *Off. Botanicorum. Classis Pauciflora. Germ. Wein-schädling. Gallis Epine-vinette. Anglis Barberry.*

BERBERIS *spinis triplicibus; baccæ, rubentes, longe ovales, saporem acidissimum habent, adstrictione exceptum. Mensis baccæ, fruticis cortex tintorioris operibus, adhibentur.*

USUS MEDICUS in omnibus morbis, ubi putredo, & dissolutio humorum metuitur, vel iam adest, eximius; quuin enim tunc acida converiant, quæ illud compingens, & inspissans simul habeant, & hoc in baccis adsit, ratio præscriptionis evidens. **PROSPER ALPINUS** febre maligna cum diarrhoea biliosa periculosissime decumbens, decocto, **SIMON PAULI** ab acri febre, & enormi diarrhoea, syrupo aqua diluto, convaluere; eodem exemplo in diarrhoeis, dysenteriis, cholera, putridis, in quibus quasi homo emungitur, & in putrilaginem soluti humores, intestinalium vi destructa haud coerciti, quasi continuo perpluunt, exceptis seminibus in pulpam redacti, vel in potum cocti fructus, feliciter exhibentur, non adeo facile limitanda dosi. Cortex, radix, amara sunt; folia intense acida, omnia roborantia. Cortex medianus, viridis, ad aquas hydropicorum educendas **CLUSIO** pro arcano datur, etiam *Illustr. L. B. van SWIETEN* probatur. Ligno proprior cortex, flavus, amarus, detergens, aperiens, eximii Anglis usus habetur, in ictero.

PRÆPARATA. *Succus, syrups berberini, laudati. Rotulae in caloribus gratæ, & utiles.*

COR.

CORNI *Offic. Botanicorum. Classis Naturalis Fructiflorar. Germ. Cornell. Kirschen. Gallis Cornouilles. Anglis Cornells.*

CORNI *umbellis involucro multo longioribus, oblongi, olivæformes, sed graciliores, parum carnosæ fructus, primum virides, dein rubri, officula recondunt similia, qualia fere in olivis, durissima. Sapore acerbum, amarum, immaturi, non ingratum, acido-dulcem, cum quadam semper adstringente, maturi possident, olim etiam in ciborum honore habiti.*

USUS MEDICUS in alvi profluviis, & intestinorum laxitate, forma electuarii, & decocti, ad unciam unam, duas, utilis.

CYDONIA *Offic. vide P. I. p. 42. 43.*

Hoc malum, excepto feminine mucilaginofo, emolliente, totum roboret, & adstringit, convenientissimum plurimis, quia sapidum adhuc, & gratum. *Sucus, syrups, miva, prostant pro interno usu, in usum externum oleum habetur.*

CYNOSBATI fructus *Offic. Botanicorum. Rosæ Sylvestræ. Classis Naturalis Calyciflorarum. Germ. Hetschepetsch. Gallis Gratecu. Anglis Heps. ~~Echinocactus~~.*

ROSA foliis, & fructu rotundo, laevibus, calycis foliolis divisæ. Fructus ex rotundo conicus, glaber, intensius rubens, corallinus, saporis non ingratæ, lapillis durioribus, multa lanugine vestitis, farctus, exemptis lapillis ad mensas vario modo præparari solet, edulis.

USUS

USUS MEDICUS in diarrhoeis, dysenteriis utilis: decocto diarrhoea mitigatur, Acad. N. C. Vol. VII. An adeo prodest calculosis? conserva ex floribus, ut etiam fructu, in consumptione, & morbis pectoris, tum defluxionibus catarrhalibus, Anglis frequens, ALLEYNE. In fungo, infecti nido, estne vis medicata post tot laudes?

GLANDES QUERCINÆ Offic. Botanicor.
Classis Naturalis Incompletar. Germ. Eicheln.
Gallis Gland du chene. Anglis Acorns.

QUERCUS foliis annuis, oblongis, superne latioribus, sinibus acutioribus, angulis obtusis. Oimnia in hac arbore adstringentia sunt, cæteris tamen partibus ipsa glans minus, quæ & in ciborum honore veteribus haberetur.

USUS MEDICUS, ubi adstringendum, praestans. Folia ad balnea adstringentia, ut & cortex, vocantur. Lignum a quibusdam magni habetur, ut etiam Guaiacum Germanorum dicatur, ad pestem accensum valens. Cinerum lixivium ad hydropem, pedes œdematosos, commendatur. Succus ex quercu terebrata fluens mictui cruento auxiliatur, Philosoph. Transact. Cupula, involucrum fructus, ipse fructus, pulverata, intestinorum laxitatem tollunt. Est etiam adstringens fungus, & qui ligno adnascitur muscus; sed gemmæ & folia recentia pecori noxia sunt.

MESPILI Offic. Botanicorum. Classis Naturalis Calyciflorarum. Germ. Nespoli. Gallis Neffe. Anglis Medlars. Italis Nespolo.

MESPILI foliis lanceolatis, integerrimis, subtus tomentosis, calycibus prominentibus, globosi, calyce Crantz M. M. T. II. B co-

coronati, carnosí fructus, immaturi ex albo flavi, duri, acerbi: maturi mollescunt, & rubiginosi fiunt, tum magis grati, vinosí; ossicula habent quinque oblonga dura.

USUS MEDICUS, in sistendis alvi immodicis fluxibus, celebris, exemplo FORESTI, qui plurimos hoc medicamento curavit.

MORA Off. immatura *vide P. I. p. 49.*
Roob mororum immaturorum est in officinis.

MYRTILLI Off. *vide P. I. p. 49.*
Syrupus myrtillorium.

MYROBALANI. *Offic. Botanicorum.* Classis ignoratur. *Germ.* Myrobalanen. *Gallis* Myrobalans. *Anglis* Myrobalans.

Ex Indiis ad nos allati fructus conditi, in quinque species officinis dividebantur, in Belliricas, Chebulas, Emblicas, Citrinas, Indas; botanicis nonnullis in totidem genera, an maiori certitudine? veteres officinae singulis illarum speciebus, vim singularem, & specificum ducendi corporis humorem adscripsere, recentiores omnibus eandem virtutem tribuere, an rectius? in sapore, & reliquis attributis horum fructuum manifestam differentiam invenias.

USUS MEDICUS in decocto aquoso, vino, quam in pulvere, convenientior, ubi ex intestinali tubo acria irritantia expellere, & vasa firmare consilium, drachmarum duarum, triuim, quatuor, unciae unius, exceptis prius officulis, pondere, laudatur. Exoptatum, in procidentia ani infantibus familiari, concedere

dere Belliricas, infusas, vel decoctas remedium, & ea dosi, ut purgare non possint, datum, afferit *Illustr. L. B. van SWIETEN.*

COMPOSITUM. *Roob myrobalanorum*, non sfernendum, ad unciam unam sumptum.

MYRTI BACCÆ *Offic. Botanicorum. Classis Naturalis Calyciflorarum. Germ. Myrten-Berlein. Gallis Bayes de Myrte. Anglis Myrtle Berries.*

MYRTUS *floribus solitariis, calyce fructus diphylo.* Baccæ exiguæ, in initio virides, ætate nigrescentes, oblongæ, rugosæ, in tria loculamenta seminibus auricularibus fœta dividuntur.

USUS MEDICUS omnium myrti partium non sfernendus. Foliorum, & baccarum duplex vis, & adstringens, & aromaticæ balsamica, multum promittit; sed cur neglecta? in omnibus morbis, ubi utraque virtute opus, ut primarum viarum simplici laxitate, fluore albo, morbis virginis, eximius usus, seu in substantia ad drachmam dimidiām, seu in infuso, vinis medicatis, ad unciam unam, exhibeantur. Ad manantia capitis ulcera, si siccare expedit, ad articulos a nimia laxitate ligamentorum distractos, decoctum myrti chirurgis familiare, & utile.

POMA immatura, vel matura austriuscula,
P. I. p. 53.

PUNICA, seu GRANATA *Off. Botan. PUNICA. Classis Natur. Calyciflorarum. Germ. Granat-äpfel. Gallis Grenade. Anglis Pome-Granates. Italisch Pomi Granati.*

PUNICA fructum habent globosum, umbilicatum, sub cortice aspero, duro, coriaceo, rugoso, coloris

loris ex luteo punicei, medullam succulentam, innumeris granulis angulosis, rubris, farctam; iam veteribus exacte notus fructus, ratione saporis etiam distinctus fuit, in *dulcem, acidum, & acido-dulcem*, seu *vinosum*. Punicorum flos *balaustia*, cortex *malicorium* officinis vocatur.

USUS MEDICUS, pulpæ folius, vel sacharo remixtæ, acidulæ, subausteræ, in morbis biliosis, putridis, diarrhoeis, dysenteriis, valens; etiam ipsius succi admodum felix; ita in diarrhoeis, & dysenteriis a bile motis, præmisso leni purgante, succum acido-dulcium affatim sumendum exhibuit *Illustr. L. B. van SWIETEN*, & curavit quam plurimos.

In febribus putridis, decocto avenæ fervido eluta pulpa, potum dat saluberrimum, omni putredini adversum, egregie cardiacum. Mali punici succum in cardalgia etiam adhibuit *HIPPOCRATES*: mulier cardalgia torquebatur, nec prius malum est sedatum, quam polenta, succo punici mali aspersa, semel de die uteatur. De *corticibus, & floribus* suo loco.

PRÆPARATA *sucus, & syrups Granatorum.*

PYRA immatura vel matura austriuscula, acerba. P. I. p. 54.

SORBI BACCÆ Offic. *Botanicorum*. Classis Natur. Calyciflorarum. Germ. Arlasbeer. *Gallicis Corme. Anglis Sorbs. Italis Sorbo.*

SORBUS folio septangulo, fructu ovato-biloculari. Baccæ turbinatæ, umbilicatæ, parvæ, pyriformes, immaturæ, ut inespili acerbæ, etiam ut hi in stramine mollescunt. Huius sorbi, Torninalis, baccæ pressæ potum dant sapidum, siccatae parum salubres sunt.

USUS

HERBÆ ET RADICES.

21

USUS MEDICUS, ut in epiplorum idem: possunt in pulm contundi, & addito saccharo in conditum præparari: possunt decoqui, haud scrupulosa dosis, cum nobis in alimentum cedant sanis.

SORBI DOMESTICÆ BACCÆ *Offic. Botanicorum. Classis Natur. Calyciflorarum. Germ. Sperben. Austr. Ascheritz, Speirling.*

SORBUS foliis pinnatis fructu pyriformi quinqueloculari. Baccæ maturæ edules, acidæ, immaturæ adstringentes.

UVA *Offic. immatura. vide P. I. p. 60. Syrupus de agresta.*

HERBÆ, ET RADICES.

ACORUS PALUSTRIS, *Offic. Botanicorum IRIS, Classis Naturalis Palmarum. Germ. Gelbe Schwertel. Gallis Flamb bastarde. Anglis Gladdon.*

Iris corollis imberibus, petalis internis stigmate brevioribus, foliis ensiformibus, non imbecilliter adstringit, in scorbuto laxo utilis. In infuso vino ad unciam semis, unam, datur.

ALCHIMILLA *Offic. Botanicorum. Classis Naturalis Incompletarum. Germ. Löwenfus. Gallis Pied de Lion. Anglis Laidies Mantle.*

Plures huius plantæ pariter species sunt, slypticæ omnes. Officinalis est, alchimilla foliis lobatis, familiaris, & de ea, herba, & radix usitatæ sunt.

B 3

VIRES

VIRES MEDICÆ insigniter adstringentes, vulnerarie, in laxitate intestinorum, & exulceratione utiles; ad ulcera pulmonum, ramices, etiam laudatæ.

BISTORTA *Offic. Botanic. POLYGONUM.*
Classis Pauci-stam. *Germ.* Naterwurtz. *Gallis* Bistorte. *Anglis* Bistort.

POLYGONI *foliis imis appendiculatis, semine triquetro,* radix, officinis frequens, acido austera, adstringens.

USUS MEDICUS in parte laxa firmanda multus; valet radix ad vacillantes dentes, etiam dentium dolores, ad reprimendas defluxiones, si consilium dosis in decocto unc. unius. In pulvere gran. decem, viginti, triginta, bis, ter de die.

CAPILLUS VENERIS. *Offic. Botanicorum ADIANTHUM.* Classis Naturalis Cryptantherarum. Ordo filicum. *Germ.* Venus-Haar. *Gallis* Capillaire. *Anglis* Maiden Haire. *Italis* Capel Venere.

ADIANTHUM *foliis coriandri* C. B. vim roborantem habet: syrpus Monspelii, & Parisiis factus, ad tussim, & morbos pectoris pituitosos multum effertur; vix multum efficax.

CETERACH *Offic. Botanicorum ASPLENIUM.* Classis Naturalis Cryptantherarum. Ordo filicum. *Germ.* Kleinmiltzkraut. *Anglis* Spleenwort.

ASPLENIUM *frondibus pinnatifidis, lacinias alternis, adnatis;* huic vis eadem robورans, & deobstruens tribuitur. Nuper etiam diuretica eius vis detrita

Etta est, nec alia medicina ad depellendum ex renibus
fabulum aptior, dum matutino tempore forma Thee
cum floribus papaveris rhœados aut alia quacunque plan-
ta in casum præsentem coindicata sumitur.

RUTA MURARIA *Offic. Botan. ASPLE-*
NIUM. Classis Natur. Cryptantherarum, Ordo
filicum. Germ. Mauerkraut.

ASPLENIUM *frondibus alterne decompositis, fa-*
liolis cuneiformibus, crenulatis: etiam roborans in ra-
chitide utile; in hydroinelle infusum, pectorale.

SCOLOPENDRIA. *Offic. ASPLENIUM*
Botanicorum. Classis Naturalis Cryptanthera-
rum. Ordo filicum. Germ. Hirschzung. An-
glis Spleenwort.

ASPLENIUM *frondibus ensiformibus integris,*
basi cordato-inflexis, petiolis hirsutis: præcedentibus
magis adstringens, rachiticis datur.

EQUISETUM *Offic. Botanicorum. Classis*
Natur. Cryptantherarum. Germ. Rosschwantz,
Gallis Queue de cheval. Anglis Horse-tail.

In officinis maius, & minus promiscue usurpatum,
arvense frequentius adhibetur, cognoscitur, *scapo fru-*
tilificante nudo, caule sterili, ramis compositis.

USUS MEDICUS hulus herbæ admodum ad-
stringentis, in sanguinis profluviis, sputo, mictu cruen-
to, in quo HELWICH nunquam fefellit *Ephem. N. C.*
tum in alvi profluviis, anginis aquosis, specificus ha-
betur. Specificus itidem diureticus L. Ulceribus in-
ternis, pulmonis, renum, vesicæ, urethræ, admodum
proficia multipli experientia planta, in pulvere, sic-
cata,

cata, a scrupulo ad drachmam semis, in decocto ad unciam semis, recens in succo ad uncias duas, cochleatum sumendo, datur. Externe etiam contusa recens sanguinem in vulneribus illico cohibet.

His iam omnes plantæ coriariæ dictæ, addi possunt, quæ quoniam vita deslitutas animalium pelles cogunt, coarctant, condensant, vivas partes longe magis indu rare debent, ut sunt, *Rhus*, *Abies*, *Cotinus*, *Betula*, *Salix* &c. ex quibus remedia heroica.

GNAPHALIUM *Offic. Botanicorum. Classis Naturalis Compositarum floribus nudis. Germ. Ruhrkraut. Gallis Immortelle. Anglis Douweeret.*

GNAPHALIUM *caule simplicissimo, corymbo simplici, terminatrici, farmentis procumbentibus; exciscans, adstringens est.*

In dysenteria valere nomen Germanicum indicat; contusum contra panaritia esse, & in decocto potum doloribus resistere **GMELIN** *Floræ Sibiricæ T. II.* An in arthritide, tussi convulsiva, valeat? **LINNÆUS** interrogat. In pulmonum ulceribus efficax pluriornorum experimenta comprobarunt.

HEDERA ARBOREA *Offic. Botanicorum. Classis Naturalis fructiflor. Germ. Ephœ. Gallis Lierre. Anglis the Ivy-Tree. Italis Hedera.*

HEDEKA *foliis ovatis, lobatis; folia, baccas, resinam, officinis exhibet: folia vulnerarium, roborantem, antisepticum usum habent, in ulceribus, ozœna, fonticulis, vel eluendis, vel tegendis, etiam ad tumores mammarum resolvendos, HAMNERIN de viribus plantæ-*

plantarum indigenarum. In pulvere data laudantur specifica in atrophia infantum. *Act. N. C.* vol. V. *Baccas* contra pestem valere, & sudorem mouere **BOYLEUS**. *Resina* subadstringens, leniter aromatica, in viscerum debilitate interne utilis, raro adhibita.

LAPATHUM *Offic.* *Botanicorum.* *Rumex*
C. Classis Naturalis Incompletarum. *Germ.*
Mengolt. *Gallis Parelle.* *Anglis Dock.*

Inter varias lapathorum species **LAPATHUM acutum**, seu *oxylapathum* C. B. officinæ frequentius, raro, folio acuto rubente **EIUSDEM**, maxime *aquaticum*, folio cubitali, cordato-lanceolato, recipiunt: ex priori radicem, herbam, semen, media radicem, succum, semina, posteriori herbam, radicem, adhibemus. Radices amaræ, austerae magis sunt, folia levem etiam aciditatem habent.

USUS MEDICUS primæ, & secundæ plantæ hucusque non satis distinctus, prioris tamen frequentior, adstringens, siccans: decoctum ad scabiem habetur specificum, etiam in scorbuto utile; ad podagræ prophylaxim laudatur **MUNTINGIO**. Externe humida ulcera compescit lotio, aut foementum, unguentum, ex his parata.

Tertia, seu herba Britannica ad unciam unam, duas in iusculis, apozematibus, contra oris vitia, cacoethem, scelotyrben, specifica, ad eruptiones chronicas in cute, aliasque pustulas, dolores rheumaticos, arthriticos, ischiatricos, summiopere a suis recommendatur authoribus, longo semper tempore sumta. Semen ex lapatho folio acuto rubente C. B. miraculi loco sopit alvi fluxum dolentem, scrup. unius, vel drachmæ semis dosi contum

sum, & in vino sumtum, facit id etiam colatus liquor,
Cl. VOLKAMERUS. Ephem. Dec. 2. Anno primo.

LYSIMACHIA *Offic. Botanicorum Salicaria.*

Lythrum L. Clasfis Calyciflor. Germ. Weide-
rich. Galli Lysimachie. Anglis Loose-strife.

LYSIMACHIAE, olim officinis familiares, a ma-
 teriæ medicæ scriptoribus fere omnibus, adhuc recen-
 sitæ, varias patiuntur differentias, licet congeneres fere
 virtutes habeant omnes. Ipse Pater DIOSCORIDES
 lysimachiam *luteam*, & *purpuream*, eiusdem efficaciæ
 esse enunciavit, licet ad diversa genera plantæ raptæ,
 hodie etiam diversis nominibus insignitæ sint; *lutea*
 enim nomen lysimachiaæ retinuit, & est prima MATHIOLI IN DIOSCORIDEM; altera salicaria authore
 TOURNEF. HALL. bene dicta est, lythrum etiam L.
 & hæc secunda MATHIOLI est. Itaque planta, de
 qua hic loci agitur, definitur Salicaria *floribus spicatis*,
foliis coniugatis.

USUS MEDICUS voluit omnes adscribere vires
 purpureæ, licet de rufa & aurea ita DIOSCORIDES:
 foliorum succus adstringente sua vi sanguinis reiectionem
 supprimit, dysentericis potui datur, aut infunditur,
 mensium abundantiam sistit in pessò, sanguinis
 profluvio subvenit, si nares ea obturentur, vulnerum
 cruentem cohibet. GALENUS vero: lysimachia supe-
 ranteim habet qualitatem adstricteriam, per quam &
 vulnera glutinat, erumpentem e naribus sanguinem
 emplastri modo illita compescit, quin & reliquæ san-
 guinis eruptiones fistere potest, cum ipsa, tum succus
 eius multo magis. Pota dysenterias, sanguinis reiectiones,
 ac muliebre profluviu[m] sanat. Ex his fontibus
 dein omnes alii dixerunt, rari qui quidquam addidere; lien-
 teriæ,

teriæ, gonorrhœæ mederi ZORN, ad inflammationes oculorum laudari, HALLERUS.

Purpurea novo tentamini adhibita alvum fistere, & a laxitate ortas dysenterias, diarrhœas curare, ut olim visa; præ aliis nil detectum; cæterum iam hoc encomio ornata HAMNERIN, *de viribus plantarum Upsaliae 1737.* ad qualemcunque hæmorrhagiam, diarrhœam, dysenteriam fistendam, profluviumque muliebre suppressendum, mirabiliter conferre succum, vel decoctum herbæ interne hausum; præflare in dysenteria clysteres ex herba paratos injicere. Ad vulnera & contusiones oculorum etiam aquam stillatiam enixe a PARKINSONO laudari video, an certa satis fama?

PENTAPHYLLUM Off. Botanicor. FRA-
GARIA. Clasfis Natur. Calyciflorarum. Germ.
Finf - finger - Kraut. Gallis Quinte feuille.
Anglis Cinck - foil.

Fragaria foliis digitatis pedunculis unifloris,
caule repente; multas differentias patitur, nec forte
adeo scrupulose ratione virtutis adstringentis disquiren-
das; quod usuale est pentaphyllum, est maius repens
C. B. Tota in usum venit herba, etiam sola præscri-
bitur: radix herba valentior.

USUS MEDICUS in solidorum laxitate, humo-
rum dissolutione, utilis, ad dolores dentium, ulcera
oris putrida, decoctum radicis laudat DIOSCORIDES:
in nimio mensium, vel lochiorum fluxu, in diarrhœis,
dysenteriis, ALII. Datur in substantia drachmæ di-
midiae, etiam unius; uncia semis, integræ pondere in
de-

decocto. Recentis plantæ succus quatuor, sex unciam
rum mensura, in iuscule datus, fluxum album felici-
ter sustulit, apud TOURNEFORTIUM. Quid valeat
in intermittente, hodie scimus, sed quid in epilepsia
possit, post AVICENNÆ, I. CAMERARII, obser-
vationes, ignoramus.

PLANTAGO *Off. Botanicorum.* Classis Pau-
ci-stamin. *Germ.* Wegerich. *Gallis* Plantain.
Anglis Plantain.

PLANTAGO *foliis ovatis*, ut etiam eius diffe-
rentiæ, promiscue in officinis usurpantur. Tota præ-
scribitur planta, vel sola radix, aut semen.

USUS MEDICUS eam inter adstringentia le-
niora consecravit; decoctum plantæ in hæmorrhagiis
laudatur: vino adstringenti chalybeato herba infusa,
in fluore albo, dum ex sola relaxatione catarrhosus
est uterus, extollitur; ad sanguinis sputum contusa,
cum radice consolidae maioris, BOYLEO deprædica-
tur; & duæ mulieres phthisicæ omni mane sumpse-
re per octiduum succi plantaginis recenter pressi coch-
lear unum, dein per mensem duo cochlearia, elixir
autem proprietatis seinel, vel bis de die, & convaluere
Ephem. N. C. vol. IV. Externe macerata, ut mol-
lescant folia, ulceribus antiquis, sordidis, applicantur;
Vesparum morsibus contusa planta ut & succus meden-
tur. Dadur contusa in conservam recens planta, in infuso,
decocto, non facile limitanda dosi. Semina innocua,
virtute syptica vix gaudent.

PRÆPARATA. *Aqua* plantaginis inutilis, *ex-
tractum* vires habet; dosis a scrupulo uno ad drachmam
fe-

semis, unam. *Succus* ex virente planta exprimendus, laudabilis.

PIMPINELLA SANGUISORBA *Off. Botanicorum.* Classis Naturalis fructiflorarum. *Germ.* Blutverzehrende Bibernell. *Gallis* Pimprenelle. *Anglis* Burnet.

SANGUISORBA *foliis subrotundis.* Tota planta medicis adhibetur; radix enim, quæ in officinis habetur, est saxifragæ, aromatica, stimulans, haud in hac classe recensenda, secus ut alii putarunt. Cæterum in lactucis, & acetariis satis nota planta est.

USUS MEDICUS leniter adstringens, vulnerarius, ad sanguinis profluvia, vulnera, fluxum haemorrhoidalem, laudatus.

PORTULACA vide P. I. p. 26.

RUBIA TINCTORUM *Offic. Botanicorum.* Classis Naturalis fructiflorarum. *Germ.* Färber-Röthe. *Gallis* Garance. *Anglis* Madder. *Italis* Robbia.

RUBIÆ asperae, radice rubra, radix, tinctoria, adstringens, roborans, diuretica, in officinis accipitur. Assumpta ossa inficit; gallinarum infici primus vidit BELCHIER *Philosoph. Transact.* Nro. 443. Tum BAZANUS *Instit. Bonon.* T. II. etiam ossa durissima tingi, iuniorum tamen citius, rubrum ossium colorim dein iterum evanescere, DUHAMEL *Acad. des Sciences* 1739. etiam dentes tingi LOESEKE: ossis fracti callus tamen non erat ruber, BOEHMER, nec

un-

unquam caro, nervus, tendo, ligamentum, aut alia pars, quæ ossa non sit, inficiebatur. DEHTLEFF. *dissert.* Sed eque rubia solum ossa inficit, GUET-TARD *Acad. des Sciences* 1746. sed etiam *Gallia* tam flore albo, quam flavo, ut & *Asperula*. IDEM. Kermes rubrum tamen non tingit eadem, IDEM, nec alia in re tinctoria usitata, ut Indicum, Alcanna, Curcuma, Fernainbucum, Tantalum rubrum, Lignum Brasiliannum, BOEHMER l. c. nec ossa inficit Isatis, nec tingit Carthamus, NONNIUS *Act. Acad. Mogunt.* T. I, nec ea aut Opuntiæ fructus, aut plantæ Indigophoræ penetrat succus, licet in vaccis lac cœruleo, in nutrice rubro, & urinam in infantibus itidem rubro colore inficiat GARDEN. *Philosoph. Transact.* Vol. V.

USUS MEDICUS. Firmandis rachiticorum ossibus primus adhibuit LEVRETUS, plurimis curis felix. In pulvere dari potest scrupuli unius, bis, ter de die, dosi: unciae unius in infuso, vel decocto. Radix inter quinque aperientes minores dum recepta est, & nuper iterum in quæstione medica contra rachitidem laudata COSNIER, & cum absorbentibus omnem curam absolvit.

SANICULA *Offic. Botanicorum. Classis Naturalis Umbelliferarum. Germ. Sanickel. Gal. lis Sanicle. Anglis Sanicle.*

SANICULA subinsipida, habet saporem exsiccatum, & adstringenteum: ad vulnera, ulcera mali moris cacoethes, iam dudum laudata, in lavamento: in decocto contra hæmoptoēn, dosis unc. una.

TORMEN.

TORMENTILLA *Offic. Botanicorum.* FRA-
GARIA. *Classis Naturalis Calyciflorarum.*
Germ. Roth-heilwurtzel. *Gallis* Tormentille.
Anglis Tormentill. *Italis* Tormentilla.

FRAGARIA *foliis quinatis, calyce octofido, flo-*
re tetrapetalo, radix, potissimum in officinis recepta,
nodosa; vis ei acerba, adstringens specifica.

USUS MEDICUS specificus in dolore dentium
cum aceto coctæ, addito opio, PARACELSUS: in
diarrœis, dysenteriis, metu abortus a laxitate, de-
coctum gratum, & proficuum. Etiam externe ad ul-
cera mucosa humida utile, SALA expertus. Dosis
in decocto ad libram aquæ, uncia semis, una: in pul-
vere a granis decem ad viginti, triginta, bis, ter
de die.

UVA URSI *Offic. Botanicor.* ARBUTUS.
Classis Pauci-stam.

ARBUTUS *cauliculis procumbentibus, foliis in-*
tegerrimis, an veteribus cognita, & adhibita, multum
dubium? paucæ pharmacopœæ, & hæ inter vaccinia
habent; gallicæ, suecicæ sub nomine uvæ ursi utuntur.

USUS MEDICUS adstringentem, ut iam sapor
indicabat, probavit. Foliorum pulvere in, quantum
novi, primus L. landavit præstantem in calculo: mul-
ti levantur sopito dolore, alii adiecto diacodiatoto tan-
tum: in viarum urinariarum suppurationibus utilis com-
perta, adstringens, vulneraria est. Sed estne certa
quædam in vias easdem adstringentium vis? contra
cal.

calculosas renum, vesicæ, concretiones, iam dudum alia adstringentia laudantur: præsens esse, drachmæ radicis pentaphylli pondus, vino epotum, ad calculum remedium, ZAMAR expertus, ita etiam recomme- datur Agrimonia, adstringens & terrea: de adstrin- gentium usu in calculo integrum dissertationem olim HEUSCHERUS. Experimenta, in nosocomio practi- co hic Viennæ instituta, uvam ursi his in malis mul- tum aliquando deprædicarunt, hodie tacent; & de uvæ ursi virtute nuper dubitavit in disquisitione Chemica & Medica huius plantæ GERHARD Berol. germ. 1764.

F L O R E S.

BALAU^TIA, seu flores Granatorum Offic.
vide p. 19. 20.

BALAU^TIUM sylvestris punicæ florem, cyti-
num sativæ vocavere veteres. Hodie punicæ flo-
re pleno maiore, flos, balaustium seu balaustia offici-
nis audit.

USUS MEDICUS inferiora longe malicorio,
balaustia probat, in morbis omnibus laxis internis, &
externis laudata, forma pulveris ad drachmam unam;
infusi, decocti aquosí, aut vinosí, ad unciam unam:
unde decocta, gargarisinata, collyria, clysmata, fo-
menta, fiant appropriata.

MALVÆ ROSEÆ flores Offic. vide P. I.
p. 24. 25.

ROSA-

ROSARUM RUBRARUM flores *Offic. Botanicorum.* Classis Naturalis Calyciflorarum.
Germ. Rothe Rosen. *Gallis* Roses Rouges.
Anglis Red Rose.

Inter rosas adstringentes rubras, eliguntur adhuc ilæ, quæ pleno flore gaudentes, *provinciales* audiunt, odoratissimæ, & stypticæ, siccatae, non adeo adultæ, optimæ.

VIRES MEDICÆ adstringentes, balaustis minores, gratæ simul odoratæ. Exsiccatæ se pulverisari patiuntur: forma pulveris exhibendæ: aquæ infusæ vim adstringentem, odoratam, cum pulchro colore conciliant, cui si aliquot guttæ spiritus acidi fossilis addantur, saccharum ad maiorem gratiam commisceatur, claretum habetur in morbis calidis, putridis, dissolutione humorum, etiam diarrhœa stipatis, magnæ efficaciam.

PRÆPARATA officinalia-plurima sunt, duplex imprimis *conserva*, hæc *simplex*, altera spiritu vitrioli addito ad gratam aciditatem, *vitriolata*; utraque efficax, & egregia ad drachmam dimidiam, integrum, per se exhibenda, majori electuariis ad unciam dosi: prior phthisicis, & heclicis dicata, *HOFFMANN de Praestant. Remed. domesticorum*, & ubi roborandum; altera, ubi & putredo simul oppugnanda, convenit.

Ex infuso rosarum rubrarum cum melle cocto, fit *mel rosatum officinarum*, ulcera sordida laxa depurans, roborans, seu gingivarum, buccarum ea fuerint, seu aliarum partium; collutoriis, clysmatibus, unguentis, additur a chirurgis.

Cranz M. M. T. II.

C

In-

Infusum expressum, saccharo inspissatum, dat *syrum de rosis siccis*, iisdem casibus utilem, interne tamen magis usitatam, aphthis, faucium incipienti inflammationi, convenientem.

Florum facta in aceto infusio *acetum rosatum* est, cuius elegans in mensis, & medicina usus in nodulis odorous alibus, quæ vis ad aliam iam classem spectat, ut & *aquaæ flillatitiae rosarum rubrarum*, non adstringens, sed cardiaca, excitans.

C O R T I C E S.

CAPPARIDIS Cortex *Offic. Botanicorum.*
Clavis Multi-flam. *Germ. Capern.* *Gallis Caprier.* *Anglis* the Bark of the caper plant.

CAPPARIS aculeata. Est radicis, quæ officinalis est, cortex. Radicibus quinque aperientibus minoribus adnumeratur. Gemmæ florum in mensis magis quam nobis notæ, licet & multum medicatæ.

USUS MEDICUS eandem huius corticis, asequentis vim confirmavit, in malo hypochondriaco, paralyse etiam laudatus L. est: gemmarum vero vis aromatica, solvens, longe magis certa; desperatos spleneticos, solo usu capparum, adiuncto potu aquæ ferrariorum, fuisse curatos, iam plura exempla sunt.

PRÆPARATA. *Oleum capparum* satis inutile.

FRAXI-

FRAXINI Cortex. *Offic. Botanicorum. Clas-*
sis Naturalis Incomplet. Germ. Efese. Gallis
Fresne. Anglis Asch-tree.

FRAXINUS *floribus nudis*, adstringens est, vim
diureticam, & diaphoreticam etiam alii illi adscribunt;
dosis drachma semis in pulvere. Semen aperitivum,
stimulans, dicitur, quod spiritui Iuniperi infusum in
Hydrope laudat *Illustr. van SWIETEN.* Corticis
Fraxini albi cinerem, aceto in cataplasmati consisten-
tiam actum, rabidorum animalium morsibus inducto
vulneri cum fructu adhiberi, ab agrestibus septemtrio-
nalis Americæ populis exstat, in *Journal. Etranger.*
Janv. 1761.

GRANATORUM Cortex, *seu MALICO-*
RIUM Off. vide p. 19. 20.

Cum ex adstringenti hoc, & duro poni cortice olim
firmarentur coria, *Malicorum* dictus fuit, quod no-
men officinis remansit.

VIRES MEDICÆ *balaustiis* longe violentiores,
ob id minori dosi exhibendus cortex. Forma pulve-
ris ad scrupulum unum, drachimam semis, in diar-
rhœis, dysenteriis, infusi, decocti, ad unciam semis
datur. Inde & egregia in laxitate uvulae, anginis aquo-
sis, gargarismata.

PERUVIANUS CORTEX. CHINA CHI-
NA. *Offic. Botanicorum QUINQUINA.*
Classis Naturalis ignoratur. Germ. Fieber-Rin-
de. Gallis Quinquina, Anglis the Iesuits
barck.

QUINQUINÆ e regno Peruano ad nos advectus
cortex, aridus, unam, duasve lineas crassus, foris

scaber, ferrugineus, & non nihil canescens, intus levis, rufescens, cinnamomi colore visitur. Odor deabilem, mucidum, aromaticum, sapor amarum, ingratum, austерum iudicat.

Optimus, qui ex rāmulis, densus, gravis, a ligno repurgatus, fractu splendens, pistilli ictibus volatilis reddendus, in decoctione spumescens, & ora vasis transcendens habetur.

USUS MEDICUS, ad debellandas febres intermitentes, & continuas remittentes, conditionibus ab *Illustr. L. B. van SWIETEN* in *Commentariis præscriptis*, specificus: etiam in continua cum delirio, ex intermitte nata, utilis, *SUMEIRE*; & in febri hydropicum aggrediente *Ast. nova Phys. Med. N. C.* Vol. V. & in febre petechiali maligna, *HUXHAM de aere, & morbis epidemicis*, in eadem cum hæmorrhagiis, *essai sur les fièvres IDEM*. in variolosa petechiali nigra cum acidis fossilibus *ibidem*. Pulveris unciae unius pondus, in duodecim doses divisum, imperatur. Formas alii mutant, & oppositæ indolis alia, non æque felici semper successu, commisceant; eadem quantitate in electuarium cogi potest, infundi etiam, decoqui, in syrump inspissari, iino & clysmate subministrari infantibus delicatulis, aliis, ut res exigit, drachmarum duarum his, unciae semis dosi illis, semel, bisve die intercalari, *BUCHWALD. Prod. Ast. Havanensis.* Scire enim iuvat decoctionem ferre, & longam requirere, octavum super assusa aqua decoctum adhuc amaricasse, *FULLERUS.* Colata infusa, decocta, imbecilliora esse: turbida quidem nauseosa magis, sed & magis efficacia, *ALLEYNE.*

In

In gangræna, & sphacelo iterum specificus, drachmæ dimidiæ omni quadrihorio dosi, proserpens malum figit, & excitata suppuratione mortuum a vivo separat; hic etiam fomenta ex cortice utilia. Notari tamen meretur in angina gangrænosa incassum datum. *Medical observations and inquiries by a Society of physicians in London.* Vol. I. Tum corticem in substantia non tantum profuisse, ac in tinctura parva dosi datum, HUXHAM. *Recueil periodique d'observations de Medecine &c.* T. VII, & in omni gangræna siccæ inutilem corticem esse denuo SHARP. *Recherches Critiques sur l'Etat présent de la Chirurgie, & BAGIEV Examen de plusieurs parties de la Chirurgie.* 1757. Alias tamen etiam cancerum lenit, & dexterrima operatione separat. *Illusfr. L.B. van SWIETEN*, sed vulnus non consolidat. IDEM. Cancer mammæ exulceratus, cortice peruviano sanatus, Clarissimo RITTER recensetur Nov. Act. Acad. N. C. Vol. X. rarum exemplum! hodie cicuta id sit certius. Dedit etiam de usu corticis in cancro mammæ exulcerato observationes Cl. DIETERICH Ratisbonæ 1746.

Iterum periodicas convulsiones a vomitione compescit, BORNAINVILLE, dolores periodicos hemi-craniarum Vol. I. Act. N. C. artuum mitigat, febres topicas tollit, spasmus, motus uteri, ventriculi, intestinorum compescit: in podagra etiam SYDENHAM auxilio fuit, & specificum in podagra laudat HELDIUS Ephem. N. C. cent. IV, nuper etiam in Anglia probatum, & multiplici experientia compertum, dum cum vino rubro aliquot diebus sumeretur, prodere. *Gentleman's Magazine for Septembre.* 1762. & ataxiæ spirituum cum aquis Pyrmontanis feliciter subvenit; & in phthisi pulmonali iam dudum laudata.

davit MORTONUS & probavit TORTI. Hæmorrhagiis nimiis etiam medetur. An vi narcotica? ita plures. Corticem coctum filtratum in pilulas coactum, opii vires in sedando quovis immodico fluxu, impetu cordis, & febre suspendenda, strenue simulari, LIN-DER de Venenis.

Adhæc in casibus scrophulosis, ad resolvendos, ex laxitate colli, parotidis, aliarumque glandularum tumores, multum recentissimis observatis laudant FORDYCE, FOTHERGILL: tum inveteratis ophthalmiis, ulceribus cutis ab exanthematibus relictis, decoctum mederi, posterior multis observationibus evincit; sed sufficienti dosi continuato usu exhibendum, *Medical observations*. Ignorari ultimo non debet, quod ETMULLERUS habet, cortice curatas febres, spiritu salis ammoniaci brevi renovari; & epilepticum puerum quatuordecim annorum, cortice sanatum, vidisse RITTER Acad. N. C. Vol. X. etiam ischuriam ex laxitate ortam curasse, MACKENZIE, *Medical observations and inquiries by a society of physicians in London* Vol. I. utique roboret!

PRÆPARATA. Extractum chinæ chinæ validum; pulvere debilior tamen essentia corticis peruviani.

SIMARUBA Offic. Botanicorum. Classis Naturalis desideratur.

Arboris nondum notæ, satis affinis iuglandi, vel pistachia, cortex, odore nullo præditus, saporis subamari est, decoctus in aqua lactescens, spumescens. Ad nos primo 1713. ex Guiana, ubi in dysenteriis famosus, translatus, 1718. in dysenteriis epidemicis probatus IUSSIEO, ea,

ea, qua in Guiana dosi, non adeo feliciter cessit; mo-
vit enim vomitus, sudores incommodos, etiam san-
guinis profluvia; correctis vero dosibus, & experien-
tia rerum magistra, salubritatis punctum attigit; ad-
stringens cortex non est, GRASHUIS Acad. N. C. &
in fluxibus alvi sanguinolentis tantum convenit, DE GNER.
Acad. N. C.

VIRES MEDICÆ in dysenteria specificæ, si
drachmarum duarum pondere in libris aquæ, vel cerevi-
siæ duabus, ad tertiarę partis remanentiam coquatur, re-
siduum in doses quatuor, una tertia quaque hora pro-
pinandum, dividatur: Vel drachmæ semis pondere in
pulvere detur. In colica habituali, & dysenterica, drach-
mam unam, in sex doses dividendam, quarum omni bi-
horio una daretur, præscripsit feliciter GRASHUIS
Act. phys. Med. N. C. Vol. VIII, & BONEKEN eo-
rundem Actorum Vol. II. hoc remedio dysenterias sex
& fluxum hepaticum chronicum & lienteriam sustulit.

TAMARISCI Cortex Off. Botanicorum. Classis
Pauci-stam. Germ. Tamarisken, Gallis Ta-
maris. Anglis Tamarisk.

TAMARISCUS floribus decandris: Quibusdam
in officiis cortex ramorum, in aliis radicis, in usu est,
non adeo periculosa, ut videtur, substitutione; fruti-
cis enim cortex recens, grata balsamicus, adstringens,
exsiccans est; præter corticem ipsa adhuc radix in usu est.

USUS MEDICUS egregium invenit remedium
roborans, adstringens, etiam solvens diureticum, in de-
cocto ab uncia dimidia, ad integrum cum dimidia: in
pulvere ad drachmam unam in rachitide laudatur; liguo
fassafras comparandum putat ETTMULLERUS.

S U C C I.

ACACIÆ Germanicæ Succus *Off.* vide p. 13. 14.

ACACIÆ veræ succus *Offic.* *Botanicorum MIMOSÆ L.* Classis Naturalis Incompletarum. *Germ.* Ägyptischer Schlehen-Saft. *Gallis Acacia.* *Anglis Acacia.*

MIMOSA *aculeata, floribus spicatis, legumine laevi, elliptico, compresso:* In massulas coactus, vesicis inclusus succus, non ipse fructus, ex Ägypto ad nos adfertur. Extus fuscus, aut nigricans, intus subfulvus, consistentiæ firmioris, forte acerbum saporem, saliva quasi coagulata, ore sicco, arido, exerit. Eiusdem arboris productum est gumimi arabicum emollientissimum.

USUS MEDICUS in illis casibus, ubi adstringenda vasa, figenda fluida, ut diarrhœis, dysenteriis, sanguinis profluviis, hæmoptysi, anginis aquosis, utilis; forma, & dosis diversæ sunt: pilularis omni trhorio quatuor quinque granorum: potest etiam pro electuario solvi, mixturus dilui, ad drachinam semis, unam. Externe ad loca laxa firmando multus chirurgis usus.

CATECHU. TERRA IAPONICA *Offic.*
Caunga RHEED MALAB. Classis Naturalis Palmarum. *Germ.* Catechu. *Gallis Cachou.* *Anglis Catechu.*

CATECHU gummoso-resinosus, & inspissatus succus est, ex fructu arboris Caungæ, non terra ut in Acad.

Acad. Reg. 1709. demonstravit BOULDUC; an purus, an mixtus, & quibus conflatus? adhuc multi disputant; purum esse *Cl. RUSSIEU Acad. des Sciences* 1720. contendit. Foris e rufo nigricans, intus e rubro fuscus, inodorus, saporis primo est adstringentis, tum sub-amari, ultimo dulcis. Probatur ponderosus, ruber, splendens, non combustus.

USUS MEDICUS in gingivarum laxitate, catarrhalibus defluxionibus inhibendis, compescendis alvi profluviis, utilis. In substantia in ore volvitur, solutus deglutitur in gratiam halitus, & beneficium digestionis, atque id hodie Parisiis familiare. In tabellas, ut gratior sit, cogitur, linctibus admiscetur, additur & electuariis: In nulla forma scrupulosa dosis; in substantia a scrupulo semis, ad drachmam semis, unam, successive datur. Extemporaneus habetur potus, visui & gustui gratus, proficius diarrhoea, etiam febre biliosa laborantibus, maxime si alias ægri ptisanas respuunt, si drachmæ duæ catechu in unciiis quindecim aquæ solvantur.

HYPOCISTIDIS Succus *Off. Botan.* ASA-RUM. Classis Naturalis Incompletarum.

ASARI foliis sessilibus, imbricatis, floribus quadrididis, succus inspissatus, ex Turcia, Creta, Gallia Narbonensi, nobis advectus, siccus, niger, splendens, aliquid odorati habet, intense amarus, os adstringens, exsiccans est.

VIRES MEDICAS adstringentes acaciæ succo maiores habet; si partem robore consilium sit, inquit GALENUS, quæ videlicet plusculo humore exoluta fuerit, robur, & firmitatem illi non imbecilliter addit; dosis, & exhibendi modus, ut in succo acaciæ, eadem.

C 5

OM.

OMPHACIUM *Offic.* vide P. I. p. 60.

Est acerbæ uvæ expressus succus, in rubro ære, donec cogeretur, insolatus olim DIOSCORIDI, hodie liquidior, colatus tantum, & in doliolis asservatus, mensis magis in Galliis, quam officinis notus.

VIRES MEDICÆ ad ulcera oris humida, scorbutica, partes relaxatas firmandas, egregiæ: In navibus contra scorbutum maximus usus est.

SANGUIS DRACONIS *Offic.* DRACO arbor indica, COMMEL: Classis ignota. *Germ.* Drachen-Blut. *Gallis* Sang-dragon, *Anglis* the Dragon's-Blood.

SANGUINIS *draconis* duplex species habetur; una profundissime rubescens, dura, plurimis non rese-randa menstruis, in spiritu vini rectificato pro maxima parte solubilis, profundo colore & durabili spiritum vini imbuens; hæc vilior pigmentis inservit. Alia in arundinibus allata, saporis est exsiccantis, adstringentis, salivam rubro colore inficiens, & hæc medica est.

VIRES MEDICAS constanti traditione adstringentes, ad sanguinis profluvia, lochia nimia, hæmoptoem, dysenteriam, utiles laudavere. Specifice adstringere adhuc hodie LINNEUS affirmat, alii innocuum corpus habent; reiteranda igitur experimenta. Dari in pulvere a scrupulo ad drachinam dimidiam, in mixturiis ad integrain, duas, dilui potest. Multus est ad vulnera externus chirurgis usus. Recentissime aliud guinini adstringens, multum mucilaginosum tamen, & gratum, ex Gambia allatum, externa facie sanguini draconis simile, describit FOTHERGILL. *Medical observations and inquiries by a Society of physicians in London.* T. I.

FUN-

FUNGI MUSCI.

AURICULA IUDÆ *Offic. Botanicor. TRE-*
MELLA. Classis Naturalis Fungorum. Germ.
Holderschwamm. Gallis Oreille de Iudas. An-
glis Iews - ear.

TREMELLA *cyathiformis labio altero inflexo, ra-*
pando: ex lignis antiquis, præsertim vero sambu-
cinis, hic excrescit fungus, officinis servatus, licet non
multum adhibitus.

VIRES MEDICAS exsiccantes, adstringentes,
 in ophthalmia, incipiente inflammatione, angina, exi-
 mias de eo prædicat hodieum **LINNÆUS.** Præscri-
 bitur in decocto unciae dimidiæ pondere.

CREPITUS LUPI *Offic. LYCOPERDON.*

Botanicorum. Classis Natur. Fungorum. Gal-
lis vesse de Loup. Germ. Posist. Anglis Bullfist.

LYCOPERDON *subrotundum, laceratum, dehi-*
scens, iam antiqui in Germania ad fanguinis eruptiones
usus, externe dissectis arteriis, ruptis vasis, felici cum
*successu applicatur, experimentis de novo in *Trans.**
Philosoph. T. XLIX. tentatis.

FUNGUS IGNIARIUS *Offic. BOLETUS*

Botanicorum. Classis Naturalis Fungorum,
Germ. Zunderschwamm. Gallis Agarie. An-
glis Agaric.

BOLETUS acaulis, pulvinatus, laevis, poris te-
nuißimis: BROSSARDI Chirurgi Galli, ad compescen-
das in aneurismatibus, & amputationibus hæmorrhâ-
gias,

gias, arcanum, LUDOVICO XV. emptum. Colligendus hic Boletus mensibus augusto & septembri, siccandus: caro dura filamentosa a cortice villoso separanda, mallei ictibus mollissima reddenda, sic demum vulneri superponenda; huins remedii laudein vide *in Acad. de Chirurgie T. II. III. Transf. Philosoph. Tom. XLIX. p. 28.* Vituperium apud Cl. NEALE. Nosocomii Londonensis Chirurgum, in opere *Some observations on the use of the Agarici and its insufficiency in stopping hemorrhages after capital operations. London. 1757.* Tamen etiam scire iuvat, curiosius in vase vitro clauso asservandum fungum esse, MORAND. *Acad. de Chirurgie T. III.* & fungum vinorum eiusdem virtutis esse *Transf. Philosoph. T. XLIX.* experiente chirurgo FORD.

FUNGUS MELITENSIS *Offic. Botanico-rum CYNOMORIUM. Clavis Naturalis Fungorum.*

CYNOMORIUM. Non omnibus adhuc receptus officinis hic fungus, est parasiticus, lentisci, myrti, halimi, radicibus enascitur, in illis maxime regionibus, ubi haec arbores felicissime vigent, ut in Melita, Sicilia. Planta siccata rubra est, ut etiam ex recenti expressus succus. Sapor amaricans, stypticus, linguam adstringens, cum austерitate mucilaginosa. BOCCONE *Mus. di Pianti.*

VIRES MEDICÆ adstringentes roborantes eximiae, in pulvere scrupuli unius, ad drachmam, ponderare exhibitæ laudantur; in haemorrhagiis, & aliis omnibus profluviis sanguineis sistendis, specificæ L. sunt, Institut. Bononiensi. etiam confirmatae; in venereis urethræ ulceribus decocto usus DEIDIER, in dysenteria syrupo vel pulvere, vix unquam fallente successu alii,

LIN-

LINNÆUS *de fungo Melitensi. Amoenitatum Acad.*
Vol. IV.

LYCOPODII semen *Offic. Botanicorum LY-*
COPODIUM. Classis Naturalis Cryptan-
therarum, Ordo Muscorum. Germ. Löwen-
fus-Saamen. Gallis Pied de Loup.

LYCOPODIUM *raule repente, foliis patulis,*
pedunculis spina gemina terminatis. Ipsum leniter ro-
borat, & adstringit, pectoris morbis utile, etiam cal-
culosis, plica polonica laborantibus.

Pulvis tenuissimus, æquabilis, ad involvendas pi-
lulas commodus, etiam aliquibus antihecticus habetur,
ET T M U L. tum diureticus, antiepilepticus, *Ephem.*
N. C. Anno III. Intertrigini, ulceribus madidis, etiam
medetur inspersus, valet etiam ad erysipelas.

MUSCUS CANINUS *Offic. Botanicorum*
LICHEN. Classis Naturalis Cryptanthera-
rum. Ordo Algarum. *Anglis Ashcoloured*
ground liverwort.

LICHEN *foliaceus, repens, lobatus, obtusus,*
planus, subitus venosus, pelta marginali ascendentem:
in hydrophobia, & rabie specificus, divulgante
HANS - SLOAN. Anglis inde multum in usu in pul-
vere antilyso MEAD, qui DAMPIERI præscriptio-
nem vitiavit *Transact. Philosoph.* Nro. 443. dum par-
tes inæquales sumeret, scilicet huius lichenis partes
duas, piperis unam: dosim MEAD facit drachmam,
unciam semis HARTLEY, solius lichenis pulverati do-
sim scrupulos quatuor HANS - SLOANE. *Phil. Trans.*
Nro. 237. sed sæpe fecellit.

MUSCUS

MUSCUS CUMATILIS *Offic. Botanicorum*

LICHEN. *Classis Naturalis Cryptantherarum.*

Ordo Algarum.

LICHEN *foliaceus, repens, lobatus, obtusus,*
planus, verrucis sparsis, pelta marginali ascendentē;
drasticam vim habere, & aphthis, & vermis mede-
ri, plurimis locis LINNÆUS, dosim non addens.

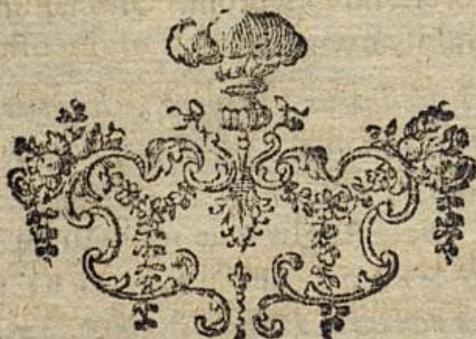
PULMONARIA ARBOREA *Offic. Botani-*

cum LICHEN. Classis Naturalis Cry-

ptantherarum. Ordo Algarum. Germ. Lunen-

Kraut. Anglis Spotted Lungwort.

LICHEN *foliis oblongis, divisis, superficie re-*
ticulato-punctata, in fagis, & quercu habitans, tho-
racicus est; in phthisi curanda usum præstasse LIN-
NÆUS, qui & in ictero, & tussi laudat.

T E R R Æ.

BOLUS *Offic. Mineralogiae.* Classis Naturalis Terrarum. Ordo terrarum pinguium. *Germ.* Fett-thon. *Gallis* Bolus. *Anglis* Bole.

BOLUS, Terra sigillata, eadem historiæ naturalis scriptoribus significant, & est argilla pinguis, ore liquefscens.

PROPRIETATES quod spectat, est ad attractum mollis, attenuata, pinguis, igne lapidescens, in vitrum redigenda, acido vitriolico, & substantia pingui minerali constans, terra martialis: Ita fere omnes dixerunt vero, quod hæ terræ nec destillatione, nec decoctione cum aqua, acidi vestigium præberent, neque cum lixivio alcalino coctæ, aut cum siccis salibus alcalinis mixtæ, & per aliquod tempus in crucibulo ignitæ, elixiviatæ, tartaruin vitriolatum exhiberent, an coloratæ terræ bolares acidum vitriolicum continerent, dubitatum fuit, *Comment. varii Argumenti germ.* 1759. Addi adhuc posset adstringentis sensum, quem in os assumptæ facere solent, vi absorbenti potius terræ, quam adstringenti alteri acido principio deberi.

Cæterum huius multæ species sunt, ut bolus *alba*, qualis moravica, *rubra*, qualis armena, bohemica, *carnea*, ut terra lempnia &c. *cineræa*, *flava*, quæ & axungiae lunæ, & solis dicuntur.

Veteribus æstimatissima fuit terra lempnia; hodie dubitari merito potest, an nostra terra lempnia sit terra lempnia veterum, cum lempnia sphragis impense rufescere debeat **GALENI** testimonio, nostra tantum carnea fit. Estne bolus